

رتبه‌بندی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران در حوزه آموزش بر اساس شاخص کارایی

زهره سهرابی، مهدی یوسفی*، سمیه فضایی، رفعت محبی‌فر، غلامرضا مرادی، عباس عظیمی

چکیده

مقدمه: با توجه به گسترش و اهمیت دانشگاه‌های علوم پزشکی در نظام آموزشی کشور، این مطالعه هدف رده‌بندی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران در حوزه آموزشی بر اساس نهاده‌ها و ستانده‌ها را دنبال کرده است.

روش‌ها: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، کارایی آموزشی ۴۱ دانشگاه علوم پزشکی کشور با استفاده از ۴ نهاده و ۲ ستانده در سال ۱۳۸۷ با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: نتایج مربوط به اندازه‌گیری انواع کارایی حاکی از آن بود که ۲۵ و ۳۲ درصد دانشگاه‌های علوم پزشکی به ترتیب دارای کارایی فنی و کارایی مدیریتی ۱۰۰ درصد بوده‌اند و ۷۱ درصد از واحدهای مورد مطالعه در مقیاس بهینه فعالیت نمی‌کردند. به طور متوسط کارایی فنی دانشگاه‌های مورد مطالعه ۷۳ درصد به دست آمد.

نتیجه‌گیری: با توجه به وجود ظرفیت ۲۷ درصدی افزایش کارایی در واحدهای مورد مطالعه می‌توان با یک برنامه‌ریزی مناسب و با استفاده از الگوهای برتر کارایی، هدف ارتقای کارایی در واحدهای ناکارآ را دنبال کرد.

واژه‌های کلیدی: نهاده، ستانده، تحلیل پوششی داده‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / آبان ۱۳۹۰؛ ۱۱(۴): ۴۰۸-۴۱۷

مقدمه

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی پیوسته به عنوان بالاترین مراکز اندیشه‌ورزی و تولید علم جامعه محسوب شده و با

حضور و فعالیت متفکران، محققان و دانش‌پژوهان در راستای اعتلای علمی، در امر جهت بخشیدن به حرکت‌های فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه نقشی اساسی دارند. در سال‌های اخیر، برنامه‌ریزی آموزشی در دانشگاه‌های جهان سوم، بیشتر از نظر بعد کمی رشد یافته و امکان تربیت تعداد کثیری از دانش‌آموختگان را فراهم نموده است (۱). مسأله جهانی شدن آموزش، گسترش مراکز آموزش عالی، افزایش علاقه‌مندان به ادامه تحصیل، تعدد رشته‌های تحصیلی و از طرفی محدودیت منابع مالی و بودجه و همچنین پیشرفت تکنولوژی، ضرورت ارزیابی کارایی دانشگاه‌ها را نمایان می‌سازد. با توجه به این موضوع می‌توان گفت که مسأله آموزش و نحوه ارائه خدمات آموزشی، در عین حال یک مسأله اقتصادی-اجتماعی است و باید از این دیدگاه نیز آن را مورد بررسی و کنکاش قرار داد، زیرا بکارگیری مطلوب منابع مادی

* نویسنده مسؤول: مهدی یوسفی دانشجوی دکتری تخصصی اقتصاد سلامت،

دانشکده مدیریت و اقتصاد، گروه اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ایران.

Mehdiyousefy@gmail.com

دکتر زهره سهرابی، استادیار، دکتری مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم

پزشکی تهران، تهران، ایران. (zo_sohrabi@yahoo.com)، سمیه فضایی دانشجوی

دکتری مدیریت اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

(fazaeli93@gmail.com)، دکتر رفعت محبی‌فر (استادیار)، دکتری مدیریت

خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

(smrf55@yahoo.com)، دکتر غلامرضا مرادی (استادیار) گروه آموزشی مدارک

پزشکی و فناوری اطلاعات سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد، خراسان رضوی، ایران.

(MoradiGh@mums.ac.ir)، دکتر عباس عظیمی (دانشیار)، دانشکده پیراپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد، خراسان رضوی، ایران. (azimia1@mums.ac.ir).

این مقاله در تاریخ ۸۹/۱/۲۸ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۹۰/۵/۱۷ اصلاح شده و در تاریخ ۹۰/۵/۱۸ پذیرش گردیده است.